

СУРМА

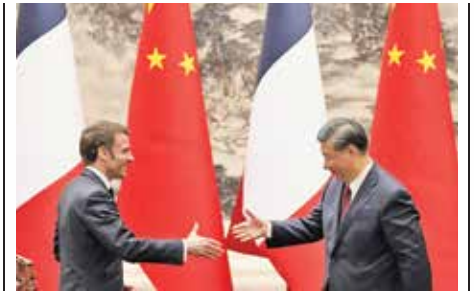
УКРАЇНЬКА
НЕЗАЛЕЖНА
ГАЗЕТА

ВИХОДИТЬ
ЩОТИЖНЯ

№ 15 (44) | 14 КВІТНЯ 2023 | USA, UKRAINE

НАЙХОРОБРІШІ СИНИ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ НА ЗАХИСТІ СХІДНИХ КОРДОНІВ

Глобальні Мак(а)рони по-китайськи

► стор. 4

Будапештський меморандум у контексті російсько- української війни

► стор. 8

Передали писанки захисникам України

► стор. 19

БУДЕМО ВДЯЧНІ
ЗА ПІДТРИМКУ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ
«СУРМА»

Володимир
Сергійчук,
Київ
«Сурма»

У сучасному суспільному житті України сталося щось небувале: новопризначений міністр освіти і науки Оксен Лісовий звернувся до широкої громадськості з проханням бути послідовними насамперед у «розслідуванні і покаранні всієї вертикалі злочинців, своїх та іноземних, живих і давно померлих. Без найменшої лояльності. Без термінів давності. Без оглядки на те, ким є зараз їхні нащадки».

Як це актуально нині, коли Україна кривавиться у важкій боротьбі з одвічним ворогом, який і досі використовує свою п'яту колону для ліквідації не тільки нашої державності, а й знищенням усіх нас «до останнього хохла» — саме з таким гаслом московські карателі тримали в облозі занесені на «чорну дошку» українські села під час Голодомору-геноциду 1932-1933 років.

А ще міністр освіти наголошує, що нам «важливо формувати у молодого громадянина історичну пам'ять на емоційному рівні», бо «не відчуваючи емоційного зв'язку з попередніми поколіннями, не розділяючи болю трагедій і тріумфу перемог попередніх поколінь — нацією не станеш».

Без сумніву, не буде ні в кого заперечень і щодо акцентування міністром на ретельному ставленні до наукових досліджень проблематики геноцидів. Однозначно: «Не допускати поспішності, маніпуляцій, спотворень. Дотримуватись найвищих стандартів наукової дискусії і дуже зважено оприлюднювати результати досліджень».

Відгуки на це звернення Оксена Лісового в соціальних мережах в абсолютній більшості — позитивні. З-поміж невеликої кількості до деякої міри насторожених (бо ж не раз уже опекалися сподіваннями!) лише кілька виділяються упередженням до перших кроків нового міністра. Зокрема, допис кандидати історичних наук, дослідниці гендерної проблематики й сексуального насильства під час збройних конфліктів Марти Гавришко з Інституту українознавства НАН України у Львові. Їй не сподобалося те, що міністр Оксен Лісовий 31 березня взяв участь у Національному круглому столі «Геноцид української нації: збройна агресія Росії проти України». Бачите, співорганізатором його виступила Національна асоціація дослідників Голодомору-геноциду українців, «що просуває антинаукову, — як вважає ця пані, — цифру про 10,5 млн вбитих під час Голодомору 1932-1933 років».

А чому власне міністр не повинен був відвідувати цей науковий захід в

Як Марта Гавришко повчає міністра освіти і науки України

Національній Академії правових наук України, де, крім вчених, виступали також Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, перший заступник Секретаря Ради національної безпеки й оборони генерал Руслан Хомчак, міністр юстиції Денис Малюська, голова

тури України ще від 7 вересня 2009 року.

Як нефахівець з проблем гендерної політики і сексуальної моралі я не беруся судити про науковий рівень творчого доробку пані Гавришко, який є своєрідним звітом за одержані нею 15

цькими станицями відправляли в люті холоди до далекого Сибіру й Казахстану, де викидали в снігові замети недозамерзлих у дорозі. Водночас намагалися відбити їм історичну пам'ять, змінюючи українські назви колишніх куренів Війська Запорозького на Куба-

Комітету Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності Сергій Іонушас, лауреатка Нобелівської премії миру Олександра Матвійчук.

Саме тут міністр міг наживо, а не з підготовлених апаратом відомства довідок, почути думки таких поважних учених, як Наталія Кузнецова, Володимир Василенко, Ярослав Калакура, Михайло Костицький, Павло Гриценко та інших. Зокрема, на емоційному рівні, про важливість якого наголошує у своєму зверненні Оксен Лісовий.

Щодо «просування антинаукової цифри про 10,5 млн вбитих під час Голодомору 1932-1933 років», то цим «займався» саме автор даних рядків. І це «просування» полягало в тому, що присутнім було продемонстровано копії документів з вітчизняних архівів щодо наявності дітей в Україні перед Голодомором, розрахунки Держплану УСРР про їхню можливу кількість у 1937-му, відтак пролонгацію згідно з нормами природних втрат до 1939-го, зрештою, і скільки їх залишилося на основі первинних оригінальних документів. Так от, від немовлят до 14-річного віку в Україні тоді не дорахувалися 4 мільйонів 168 тисяч дітей.

З огляду на це, незаангажованими фахівцями була розрахована та цифра, проти якої так протестує Марта Гавришко, — 10,5 млн жертв: 9 млн 108 тис. 500 в УСРР і 1 млн 391 тис. 500 українців на Північному Кавказі. Зрештою, це відповідає повідомленням німецьких дипломатів з УСРР у 1933 році: від 7 до 10 мільйонів. І це все ретельно перевірила слідча група СБУ в ході досудового розслідування відповідно до доручення Генеральної Прокура-

зарубіжних грантів. Останні два, до речі, стосуються і дослідження Голокосту євреїв під час Другої світової війни. Але я не знаю її праць з тематики Голодомору-геноциду 1932-1933 років, зокрема щодо підрахунку втрат.

Перш ніж поставити свій підпис під зобов'язанням говорити правду і тільки правду слідчому з особливо важливих справ СБУ, я об'їхав усі обласні архіви, де можна ще віднайти первинні документальні свідчення про цю трагедію українства. А пані Гавришко, яка звинувачує мене й моїх колег з Національної асоціації дослідників Голодомору-геноциду українців, перегортала класні журнали, в яких у вересні 1932 року записано 38 школярів, у травні 1933 року — 22, а з 1 вересня їх стане лише 20? Вона читала доповідні сільських учителів, які, не побачивши 1 вересня 1933 року очікуваних першокласників, пішли до їхніх родин поцікавитися причиною неявки до школи, після чого проти прізвищ відсутніх масово з'являлися примітки: «Помер 33-го»?

Чи вона знайомилася з протоколами спеціальних комісій обласних відділів народної освіти влітку 1933-го, які ухвалювали рішення про масове закриття не тільки окремих класів, а й сільських шкіл, оскільки через величезний мор дітей там не було можливості розпочинати новий навчальний рік?

А, може, вона, за моїм прикладом, відвідала архіви на Кубані й Нижньому Подонні, де зберігаються документи про геноцид українців Північноказького краю? З них якраз можна довідатися про те, як морили голодом нащадків славних запорожців. А кого не зломали голодом, тих цілими коза-

ні на більшовицький лад: Полтавську станицю — на Красноармійську, Уманську — на Ленінградську, Поповичівську — на Кагановицьку...

Знаю, що затягі прихильники дозволеної ще 1989 року московією цифри втрат для України в 3,5 мільйона осіб будуть порівнювати смертність в українському селі й у Республіці німців Поволжя. Мовляв, там вона ще вища, ніж у нас була, що, мовляв, доведено американським ученим Олегом Воловиною, якому, очевидно, дали доступ до російських архівів. Однак є маленьке уточнення: більшість населення окремих кантонів цього регіону становили не німці, а українці. Навіть столиця тодішньої німецької автономії в Поволжі місто Енгельс — це перейменована українська слобода Покровська.

Тож тамтешні втрати українців також необхідно додати до загальнонаціональних, тобто до 10,5 мільйона осіб. Як і жертви геноциду українців у Казахстані, де їхня кількість у 1926 році у 860 тисяч зменшилася в 1937-му на 200 тисяч осіб, не враховуючи народжених за ці 11 років і десятки тисяч депортованих з УСРР, а також таких регіонів нашого етнічного розселення, як Центрально-Чорноземна область, Середньоволзький та Нижньоволзький краї і вже згаданий Північнокавказький.

Як це відбувалося, я міг бачити з документів «особливої теки» бюро Казахстанського крайкому ВКП (б), з якою знайомився в Архіві Президента Казахстану в Алмати, а також з матеріалів комендатур радянських каральних органів, де наші співвітчизники з усіх названих теренів підписувалися, як правило, однозначно: українець. Підписів

пані Гавришко про ознайомлення з цими архівними справами там не зафіксовано.

Я теж за виважену академічну дискусію. Але чому тоді мій виступ на організованій Українським науково-дослідним та освітнім центром на чолі з Людмилою Гриневич науковій конференції досі не надруковано в об'язному збірнику матеріалів? Ось уже 5 років минає від проведення присвяченого 85-м роковинам Голодомору-геноциду Форуму в Києві, а збірника матеріалів Українським інститутом національної пам'яті також не надруковано, хоч гроші в кошторис закладалися.

Чому? Можливо, тому, що в моєму виступі послідовно викладається методика підрахунку втрат від Голодомору-геноциду з посиланням на конкретні архівні документи? Але ж очільник цієї інституції Антон Дробович ще в листопаді 2021 року погодився з тим, що моя методика щодо підрахунку мінімальної кількості жертв у 7 мільйонів цілком логічна, і він з нею погоджується.

Далі: прихильникам дозволеної московю цифри втрат у 3,5 мільйона (або ж у 3,8-3,9 млн) «Український історичний журнал» дозволяє на своїх сторінках критикувати мої аргументи, але моя відповідь ось уже 3 роки не друкується. То де ж тут наукова дискусія?

Згаданий протест Марти Гавришко щодо «просування ненаукової цифри

втрат» змусив звернути увагу й ще на одну важливу деталь: ця історикиня разом з виконанням обов'язків молодшої наукової співробітниці Інституту українознавства НАН України в 2013-2015 роках була відповідальною редакторкою наукового збірника «Український визвольний рух» і кураторкою академічних проєктів Центру досліджень визвольного руху, а в 2017-2018 роках — старшою науковою співробітницею Меморіального музею тоталітарних режимів «Територія терору».

Чому про це доводиться говорити? Тому що, коли в грудні 2021 року професор Станіслав Кульчицький (той, хто

в жовтні 1988 року протестував проти діяльності Міжнародної комісії юристів — вона тоді в Нью-Йорку в судовому засіданні розглядала злочин Голодомору-геноциду), ініціював збір підписів проти історико-криміналістичної експертизи щодо втрат у 1932-1933 роках у 10,5 мільйона жертв, то серед перших його підтримали у Львові представники згаданих нібито ж патріотичних інституцій.

Була тоді серед підписантів і Марта Гавришко, яка тепер повчас міністра освіти і науки України, на які заходи він повинен ходити.

Чи це не якесь перевтілення галиць-

кого П'ємонті, звідки Наддніпрянщина завжди чекала нових змін?

Будемо сподіватися, що вже не повториться історія з посланням православних Львова до московського царя від 1592 року, в якому вони не лише дякували за гроші на ремонт даху своєї церкви, а й нарекли його володарем всієї Русі. Тим паче, що в столиці Галичини вже припинила діяльність остання церква московського патріархату.

І насамкінець. Очевидно, що в родині Марти Гавришко з Миколаєва Львівської області не було втрат від Голодомору-геноциду 1932-1933 років. А в обох моїх (батька і матері) на історичній Київщині не дорахувалися по троє рідних.

Давно вже покійний батько не встиг розповісти нам про трьох Сергійчуків з Кривошиїнців нинішнього Білоцерківського району Київської області — ким вони мені доводяться, поки що не вдалося в'яснити. Тому вважаю своїм обов'язком встановлювати імена всіх неназваних жертв в Україні й поза її межами. Незважаючи на те, що пані Гавришко іменує мене фальсифікатором за це «просування», — хай! Історія все розставить на свої місця.

Автор: Володимир Сергійчук — завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор.

ВИ МАЄТЕ МЕДИКЕР? АБО ПРИЙШОВ ЧАС ОФОРМЛЕННЯ?

- У ВАС Є ПИТАННЯ ПРО ТЕ, ЯК ПРАВИЛЬНО І СВОЄЧАСНО ОФОРМИТИ МЕДИКЕР?
- ВИ ПЕРЕЇХАЛИ ДО ІНШОГО ШТАТУ І ВАМ ПОТРІБНО ЗМІНИТИ СВІЙ ПЛАН?
- НА ЯКІ ПІЛЬГОВІ ПРОГРАМИ ВИ МОЖЕТЕ РОЗРАХОВУВАТИ?
- МИ ВІДПОВІМО НА ВСІ ВАШІ ЗАПИТАННЯ!

ІРИНА ПИРОГОВА (425) 949-2369

ЛІЦЕНЗОВАНИЙ СТРАХОВИЙ АГЕНТ ТА ПРЕДСТАВНИК ПЛАНІВ ПРОГРАМИ МЕДИКЕР

West Coast Location
733 7th Avenue, Suite 202
Kirkland, WA 98033

East Coast Location
Main Street, Suite 500
Greenville, SC 29601

MEDKUPON

We do not offer every plan available in your area. Any information we provide is limited to those plans we do offer in your area. Please contact Medicare.gov or 1-800-MEDICARE to get information on all of your options.

